

RO și MD

sau ce știm unii despre alții?

Vasile Ernu

Acest proiect a apărut în urma unor lungi discuții, frământări și polemici legate de veșnicile obsesii despre relațiile dintre „cele două maluri ale Prutului”. Am trăit jumătate din viață de o parte a hotarului, jumătate, de cealaltă parte, și am locuit în mai toate regiunile istorice ale arealului cultural românesc. Din experiența mea, marea problemă a acestei relații vine în primul rând din necunoaștere, din ignoranță și indiferență față de celălalt, din lipsa totală de curiozitate și de dorință de a-l înțelege și cunoaște pe celălalt.

Cînd eram student la Iași, ori de cîte ori reveneam din Basarabia eram întrebant: cum este vremea acolo? La fel eram întrebant și la Cluj sau București atunci cînd stăteam în aceste orașe. De fiecare dată, încercam să explic că Chișinăul este la doar 130 km de hotarul de est al României și că acolo vremea nu poate fi prea diferită. Știu că Kișnev în idiş înseamnă „unde va foarte departe”, la „naiba-n praznic”, însă în „geografia mentală” a românilor, Basarabia a devenit un spațiu aflat undeva, în necunoscut. Eu am numit această falsă percepție, „complexul siberian al geografiei la români”.

De partea cealaltă, în Republica Moldova, un spațiu cu o istorie mai complicată, cu o populație majoritară românească, dar care și-a trăit mai toată perioada modernă în spațiul administrativ al Imperiului țarist sau al Rusiei Sovietice, lucrurile nu stau mai bine. Aici, în raport cu România, se amestecă tot soiul de complexe sau false proiecții și proiecte care fie se construiesc pe un naționalism romantic de secol XIX, fie pe reflexe deprinse de-a lungul timpului la periferia unui colosal Imperiu. E un amestec de „false speranțe” și „dezamăgiri iluzorii” care nu duc nicăieri.

Cît de diferiți sîntem e greu de spus. Cît de asemănători sîntem e poate mai ușor. Nu ar trebui să ne sperie nici una, nici cealaltă. Știm însă un lucru foarte sigur: pentru a avea o relație normală e nevoie de o (re)cunoaștere reciprocă.

Prin acest proiect ce reunește scriitorii „de pe ambele maluri” ne propunem să facem un prim pas spre încetarea reproducerii ignoranței și necunoașterii reciproce. La această primă ediție, vom încerca să răspundem la cîteva întrebări simple: de ce ne cunoaștem așa puțin? Ce s-a întîmplat și ce se întîmplă cu noi, cu poezia și literatura noastră? Cîteva zile la rînd, importanții scriitori de limbă română din ambele țări vor citi pentru publicul larg fragmente din cărțile lor, vor discuta și vor încerca să ofere soluții pentru o mai bună înțelegere a fiecăruia dintre noi.

Proiect coordonat de Vasile Ernu

Contact:

0693 80512 (MD), 0723 913 486 (RO) / v_ernu@yahoo.com

Organizatori:

Co-organizatori:

Parteneri:

Miercuri, 19 mai

Ora 17.00 – Lectură & întîlnire: **Varujan Vosganian – Cartea șoaptelor** (cartea anului 2009)

Locul: Librăria din Centru, Bd. Ștefan cel Mare, nr. 126

Ora 19.00 – Lecturi & dezbateri: **RO și MD sau ce știm unii despre alții?** (LIVE pe privesc.eu)

Locul: Restaurantul Passepartout, str. M. Kogalniceanu, nr. 62

Invitați: **Vladimir Beșleagă, Dumitru Crudu, Doina Ruști, Varujan Vosganian**

Moderator: **Vasile Ernu**

Joi, 20 mai

Ora 11.00 – Conferință: **Eugen Negrici – Literatura română în comunism**

Locul: Universitatea de Stat "A. Russo" din orașul Bălți, Sala de conferințe, bloc 1, Str. Pușkin, nr. 38

Ora 17.00 – Lecturi & discuție: **Dan Lungu și Doina Ruști – Literatura despre comunism: eliberare, revoltă, nostalgie**

Locul: Librăria din Centru, Bd. Ștefan cel Mare, nr. 126

Ora 19.00 – Lecturi & dezbateri: **Literatura română în tranziție. Teme și tendințe** (LIVE pe privesc.eu)

Locul: Restaurantul Passepartout, Str. M. Kogalniceanu, nr. 62

Invitați: **Gabriela Adameșteanu, Iulian Ciocan, Constantin Cheianu, Dan Lungu**

Moderator: **Vitalie Ciobanu**

Vineri, 21 mai

Ora 11.00 – Conferință: **Eugen Negrici – Literatura română în comunism**

Locul: Universitatea de Stat din Moldova, Facultatea de Istorie și Filosofie, blocul central, aula 511, Str. Mateevici nr. 60

Ora 15.00 – **Lecturi Urbane (un nou proiect în Chișinău)**

Locul: Parcul Central – Aleea Clasicilor

Ora 17.00 – Lectură & întîlnire: **Gabriela Adameșteanu – Dimineață pierdută**

Locul: Librăria din Centru, Bd. Ștefan cel Mare, nr. 126

Ora 19.00 – Lecturi & dezbateri: **Poezia tânără din Republica Moldova și România** (LIVE pe privesc.eu)

Locul: Restaurantul Passepartout, str. M. Kogalniceanu, nr. 62

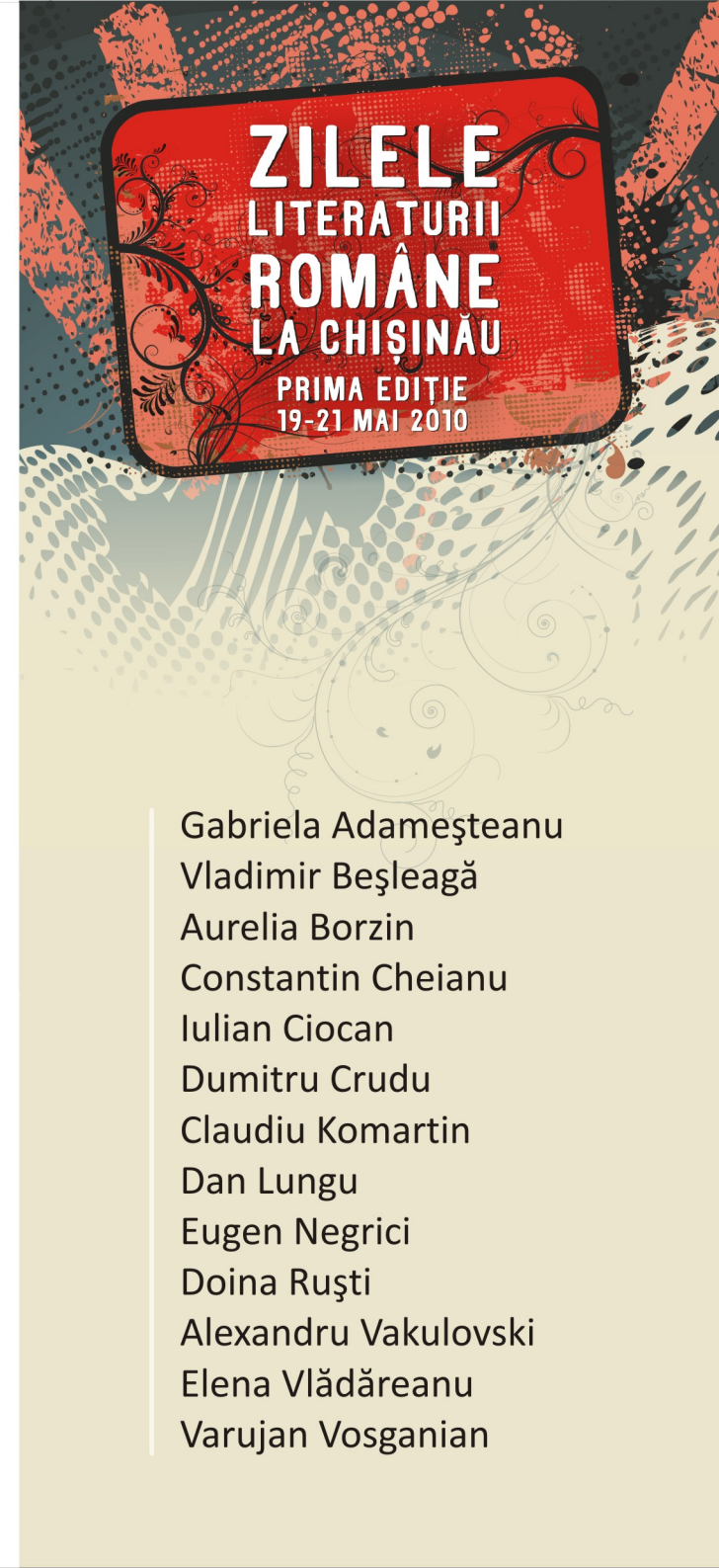
Invitați: **Aurelia Borzin, Claudiu Komartin, Alexandru Vakulovski, Elena Vlădăreanu**

Moderator: **Emilian Galaicu-Păun**

Prezentarea volumelor: **Noua poezie basarabeană** (Editura ICR) și **Noua poezie din România** (Editura Cartier)

Ora 21.00 – Concert: **Formația TRIGON**

Locul: Teatrul municipal "Satiricus I. L. Caragiale", str. Mihai Eminescu, nr. 55

**ZILELE
LITERATURII
ROMÂNE
LA CHIȘINĂU**
PRIMA EDIȚIE
19-21 MAI 2010

Gabriela Adameșteanu
Vladimir Beșleagă
Aurelia Borzin
Constantin Cheianu
Iulian Ciocan
Dumitru Crudu
Claudiu Komartin
Dan Lungu
Eugen Negrici
Doina Ruști
Alexandru Vakulovski
Elena Vlădăreanu
Varujan Vosganian

Gabriela Adameșteanu

Gabriela Adameșteanu (născută în1942) este una dintre cele mai cunoscute și traduse scriitoare din România. *Drumul egal al fiecărei zile* (Ed. Cartea Românească, 1975) este un roman publicat în Franța (Gallimard, 2009) și Bulgaria (Balkani, 2007). *Dimineață pierdută* (Ed. Cartea Românească, 1984) a fost reeditat de mai multe ori și tradus în peste opt limbi. *Întîlnirea* (Ed. Polirom, 2003, 2007, 2008) a apărut în Bulgaria, Ungaria, Italia. Prozele din cele două volume, *Dăruiește-ți o zi de vacanță* (Ed. Cartea Românească, 1979) și *Vara-primavara* (Ed. Cartea Românească, 1989) au fost și ele traduse în mai multe limbi. A primit importante premii naționale: Premiul de Debut și Premiul pentru Proză al Uniunii Scriitorilor, Premiul Academiei.

Vladimir Beșleagă

Vladimir Beșleagă (născut în 1931) este unul dintre cei mai importanți scriitori din Republica Moldova. A absolvit Universitatea de Stat din Moldova (1955) unde și-a dat doctoratul din creația lui Liviu Rebreanu. Debutează cu o carte de copii, *Zbîntăuilă* (1956). Pentru o perioadă continuă cu acest gen literar:*Vacanța mea* (1959), *Buțea* (1962), *Gălușca lui Ilușca* (1963), dar abordează și proza scurtă. Aceasta va fi inclusă în volumul *La fîntîna Leahului* (1963). Cartea care însă l-a consacrat este romanul *Zbor frînt* (1966). *Viața și moartea nefericitului Filimon sau anevoioasa cale a cunoașterii de sine* este un roman depus spre editare în 1972, dar care va vedea lumina tiparului abia în 1988. Alte romane: *Acasă* (1976), *Ignat și Ana* (1979), *Durere* (1979), *Sînge pe zăpadă* (1985), *Cumplite vremi* (1990).

Aurelia Borzin

Aurelia Borzin (născută în 1984) este poetă și jurnalistă. A debutat cu volumul de versuri *Nesomn pentru demenți* (Ed. Prut Internațional, 2003; Premiul Institutului Cultural Român pentru debut în literatură, Premiul Fondului Literar al Uniunii Scriitorilor din R. Moldova). În 2007, publică volumul *Pansamente* (Ed. Cartier) care obține Premiul Tineretului in Domeniul Literaturii și Artelor. A publicat deasemenea, versuri în antologiile: *Noua poezie basarabeană*, (București, 2009), *Erupția rostrii sau Generația „Clipei Siderale”* (Chișinău, 2005), *Minune de gînd* (Blaj, 2003).

Constantin Cheianu

Constantin Cheianu (născut în 1959) este autor de teatru, prozator, jurnalist. Unsprezece din textele sale dramatice au fost montate în teatre din Moldova și România. A susținut lecturi în România, Germania, Elveția. Deține Premiul Uniunii Scriitorilor din Moldova pentru dramaturgie (1998) și pentru proză (1999). Spectacolul după piesa sa, *Plasatoarele*, a fost distins cu Marele Premiul al Festivalului de dramaturgie din Moldova (1998), iar în 2008, spectacolul *Monkberry* a cucerit Marele Premiul al Festivalului de dramaturgie contemporană, organizat de Teatrul Satiricus. La Editura Cartier i-au apărut volumele *Totul despre mine!* (1999), *Sex & Perestroika* (2009).

Iulian Ciocan

Iulian Ciocan (născut în 1968) a absolvit Facultatea de Filologie a Universității Transilvania din Brașov, în 1995. Este autorul volumelor de critică literară *Metamorfoze narative* (Ed. Arc, Chișinău, 1996) și *Incursiuni în proza basarabeană* (Ed. Arc, Chișinău, 2004). În 2007, publică la Editura Polirom romanul *Inainte să moară Brejnev*, tradus și în limba cehă. A publicat proză scurtă și articole în revistele *Contrafort*, *Sud-Est*, *Basarabia*, *Familia*, *Observator cultural*, *Secolul 21* și *Labyrint* (Cehia). Este comentator al postului de radio Europa Liberă, membru al Uniunii Scriitorilor din Moldova și al Uniunii Scriitorilor din România, membru al PEN-Club din Republica Moldova.

Dumitru Crudu

Dumitru Crudu (născut în 1968) este unul dintre cei mai importanți poeți, prozatori și dramaturgi contemporani. A inițiat în 1999, împreună cu Marius Ianuș, un nou curent literar, “Fracturismul”. Este câștigător al multor premii literare. După piesele sale s-au montat spectacole de teatru și s-au realizat filme în Republica Moldova, România, Italia, Camerun, Haiti, Bulgaria, Franța, Germania și Suedia. A publicat: *Falsul Dimitrie* (1994), *E închis, vă rugăm nu insistați* (1994), *Șase cînturi pentru cei care vor să închirieze apartamente* (1996), *Crima singeroasă din stațiunea violetelor* (2001), *Salvați Bostonul* (2001), *Pooooooootate* (2004), *Duelul și alte texte* (2004), *Steaua fără... Mihail Sebastian* (2006), *Oameni ai nimănu* (2007), *Măcel în Georgia* (Ed. Polirom, 2008).

Claudiu Komartin

Claudiu Komartin (născut în 1983) a debutat cu volumul *Păpușarul și alte insomnii* (Editura Vinea, 2003). În 2007 i se acordă Premiul Național „Mihai Eminescu” Opera Prima, Botoșani și Premiul „Promethevs” pentru debut. Al doilea volum de versuri, *Cercul domestic*, a apărut în 2005, la Editura Cartea Românească și a primit în 2007 Premiul pentru poezie al Academiei Române. Poemele sale au fost traduse și publicate în germană, franceză, sîrbă, slovenă, spaniolă, cehă, maghiară și coreeană. Traduce din limba franceză și este coautor al piesei de teatru *Deformații*, montată în 2008 la București. În 2009, publică la Editura Cartier volumul de versuri *Un anotimp în Berceeni*.

Dan Lungu

Dan Lungu (născut în 1969) este unul dintre cei mai apreciați și mai traduși scriitori din noua generație, cărțile sale fiind publicate în mai multe limbi: franceză, germană, italiană, spaniolă, poloneză, slovenă, maghiară, bulgară, greacă și turcă. A publicat romanele *Raiul găinilor* (2004, 2007, Ed. Polirom), *Sînt o babă comunistă* (2007, Ed. Polirom), *Cum să uiți o femeie* (2009, Ed. Polirom). La aceeași editură a mai publicat două volume de proză scurtă, *Băieții de gașcă* (2005) și *Proză cu amănuntul* (ediția a II-a, 2008). A coordonat, împreună cu Radu Pavel Gheo, volumul colectiv *Tovarășe de drum. Experiența feminină în comunism*, și cu Lucian Dan Teodorovici volumul *Str.Revoluției nr. 89* (Ed. Polirom 2009). A fost distins cu numeroase premii.

Eugen Negrici

Eugen Negrici (născut în 1941) este critic, istoric literar și profesor de literatură română contemporană la Universitatea București. A publicat numeroase volume dintre care amintim: *Antim. Logos și personalitate* (Minerva, 1971), *Expresivitatea involuntară* (Cartea Românească, 1977), *Figura spiritului creator* (Cartea Românească, 1978), *Imanența literaturii* (Cartea Românescă, 1981), *Introducere în poezia contemporană* (Cartea Românească, 1985), *Sistematica poeziei* (Cartea Românească, 1988), *Literature and Propaganda in Communist Romania* (Editura FCR, 1999), *Literatura română sub comunism*, vol. I, Proză (2002), vol. al II-lea, *Poezia* (2003). În 2008, publică la Cartea Românească volumul *Iluziile literaturii române* care va fi declarat “Cartea anului” pe 2008.

Doina Ruști

Doina Ruști, cunoscută mai ales prin romanul *Fantoma din moară* (Ed. Polirom, 2008), distins cu Premiul Uniunii Scriitorilor din România. A publicat romanele *Omulețul roșu* (Ed. Vremea, 2004), *Zogru* (Ed. Polirom, 2006), *Lizoanca la 11 ani* (Ed. Trei, 2009), *Cămașa în carouri și alte 10 întâmplări din București* (Ed. Polirom, 2010), precum și numeroase povestiri. Unele dintre scrierile sale au fost traduse sau sunt în curs de traducere în bulgară, franceză, spaniolă, italiană și maghiară. Premii: Premiul Uniunii Scriitorilor din România 2009, Premiul Asociației Scriitorilor din București 2006; Premiul revistei *Convorbiri literare* 2006, Medalia de Aur a Schitului Darvari pentru merite literare 2008.

Alexandru Vakulovski

Alexandru Vakulovski (născut în 1978) este poet și prozator. Redactor fondator al revistei web Tiuk! (k-avem kef). Publică eseuri, proză, poezie, teatru și critică literară în majoritatea revistelor culturale din România. În 2002 publică romanul *Pizdeț* care va deveni un roman de referință în literatura română postrevoluționară. Volume publicate: *Oedip, regele mamei lui Freud* (poezie, 2002), *Ruperea* (teatru, 2002), *TU* (poezie, împreuna cu Mihai Vakulovski, 2002), *Letopizdeț. Cactuși albi pentru iubita mea* (roman, 2004), *Ecstasy* (poezie, 2005), *Bong* (roman, Ed.Polirom, 2007). La Editura Cartier este în curs de apariție un nou roman marca Vakulovski.

Elena Vlădăreanu

Elena Vlădăreanu (născută în 1981) lucrează în presă, iar în prezent realizează emisiunea „Timpul Prezent”, la Radio România Cultural. În 2002, ii apare volumul *Din confesiunile distinsei doamne m.* În același an, apare la Editura Timpul, volumul *Pagini*, considerat debutul oficial, reeditat în 2003 la Editura Vinea. Tot în 2003 publică volumul *Fisuri* la Editura Pontica. În 2005 îi apare al treilea volum de versuri, *Europa. Zece cîntece funerare*. O selecție din textele ei a aparut în volumul *No More Poetry. New Romanian Poetry* (Heaventree Press, 2007). În 2009, publică la Editura Cartea Românească volumul de versuri: *Spațiu privat. Cu 33 de ilustratii de Dan Perjovschi*.

Varujan Vosganian

Varujan Vosganian (născut în1958) este un cunoscut scriitor, om politic și economist. Este doctor în economie. În perioada 2006-2007 a fost Ministru al Economiei și Comerțului, iar în 2007-2008 a fost ministru al Economiei și Finanțelor. Dintre lucrările publicate, menționăm: *Contradicții ale tranziției la economia de piață* (Ed. Expert, 1994), *Statuia Comandorului* (proză, Ed. Ararat, 1994, Premiul Asociației Scriitorilor din București), *Șamanul Albastru* (poezii, Ed. Ararat, 1994), *Ochiul alb al reginei* (poezii, Ed. Cartea Românească, 2001), *Iisus cu o mie de brațe* (poezii, Ed. Dacia, 2004). În 2009 publică la Editura Polirom romanul *Cartea șoaptelor* care va lua Premiul pentru proză al revistei Observator Cultural și va fi declarată “Cartea anului”.

